

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА»

на 2020 / 2021 навчальний рік

Галузь знань – 10 «Природничі науки»

Спеціальність – 101 «Екологія»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Форма навчання – денна та заочна

Семестр, в якому викладається дисципліна – 6-7

Дисципліна – обов'язкова

Кількість годин за навчальним планом – 90 години / 3 кредити ЄКТС

Викладач кафедри, який забезпечує керування практикою:

д. біол. н., професор Білецький Є.М.

к. с.-г. н., доцент Головань Л.В.

к. с.-г. н., доцент Бузіна І.М.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма науково-педагогічної практики здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії визначає зміст і організаційно-методичні засади проходження педагогічної практики аспірантами.

Науково-педагогічна практика в системі вищої освіти на третьому освітньо-науковому рівні є одним з етапів професійної підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії до науково-педагогічної діяльності, який має за мету сформувати професійно-педагогічні компетентності щодо здійснення освітнього процесу у закладах вищої освіти.

МЕТА КУРСУ

Метою науково-педагогічної практики є формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, поглиблення і закріплення знань здобувачів наукового ступеня доктора філософії з питань організації і форм здійснення освітнього процесу викладання дисциплін у сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних джерел при підготовці занять, застосування активних методик викладання професійно-орієнтованих і практичних дисциплін, здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти (відповідної спеціальності), створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.

Предметом науково-педагогічної практики виступають окремі дисципліни професійного і практичного підготовки, що відповідає напряму наукового пошуку докторів філософії та узгоджується з темою дисертаційної роботи.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

- набуття теоретичних знань та практичних умінь і навичок, необхідних для роботи викладачем закладу вищої освіти, зокрема умінь і навичок навчальної, методичної та організаційно-виховної роботи зі здобувачами освітніх рівнів;

- освоєння різноманітних методів, прийомів, форм роботи, сучасних технічних засобів навчання тощо.

- поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час навчання за фаховими та педагогічними дисциплінами, їх практичне застосування в навчально-виховній роботі;

- розширення та поглиблення професійної підготовки, придбання педагогічних якостей викладача;

- вироблення умінь планування навчальної роботи з урахуванням умов конкретного закладу вищої освіти;

- підготовка та проведення занять різних типів із застосуванням різноманітних форм організації освітнього процесу, прийомів і методів навчання, спрямованих на активізацію роботи здобувачів вищої освіти;

- організація навчальної діяльності здобувачів на заняттях;

- виконання освітніх, організаційно-виховних і розвиваючих функцій контролю в навчанні;

- правильне використання умінь і навичок для оцінки знань здобувачів;

- вироблення умінь аналізу і самоаналізу проведеного заняття;

- вивчення практикантами передового педагогічного досвіду, використання отриманих знань для самостійної навчально-виховної роботи зі здобувачами;

- формування у практикантів стійкого інтересу до обраної професії, їх стимулювання до вивчення спеціальних та педагогічних дисциплін, необхідних для роботи;

- визначення професійної придатності практиканта до роботи викладачем у закладах вищої освіти.

Додатковими завданнями науково-педагогічної практики здобувачів є:

- отримання уявлень про діяльність кафедри на посаді науково-педагогічного працівника у період проходження практики;

- впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес;

- формування умінь моніторингових досліджень у галузі освіти;

- розвиток умінь у галузі формальної, неформальної і інформальної освіти.

- стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен *знати*:

- нормативну базу документів, щодо навчання у ЗВО;

- документи, що стосуються принципів доброчесності;

- методику і техніку проведення лекцій, лабораторних і практичних занять тощо;

- методи навчання у ЗВО;

- форми контролю знань здобувачів;
- методи організації самостійної роботи здобувачів;
- технологію проведення виховної роботи у колективі;

вміти:

- розробити розгорнутий план-конспект лекції і готувати її текст;
- розробити конспекти практично-семінарських занять, впровадити у навчальний процес;
- використовувати сучасні методи навчання та форми контролю навчальних досягнень;
- підготувати мультимедійну презентацію до навчальної дисципліни;
- скласти завдання для самостійного опрацювання студентами з фахової навчальної дисципліни;

Процес проходження науково-педагогічної практики скерований на формування у здобувачів наступних компетентностей або їх елементів:

Перелік компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК.06. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

ФК.02. Здатність до формування системного наукового світогляду сучасного природознавства, професійної етики та загальнокультурного світогляду.

ФК.04. Здатність доносити до слухачів сучасні знання та наукові результати власних досліджень, у тому числі в рамках науково-педагогічної діяльності в галузі природничих наук.

Програмні результати:

ПР.02. Демонструвати володіння загальнонауковими концепціями сучасного природознавства.

ПР.08. Спілкуватися, у тому числі іноземною мовою, в діалоговому режимі з широкою науковою спільнотою та громадськістю в галузі екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.

ПР.09. Донести зрозуміло і недвозначно професійні знання, результати власних наукових досліджень, обґрунтування і висновки як у усній так і письмовій формі для різної аудиторії, як на національному так і на міжнародному рівні.

ПР.10. Застосовувати сучасні технології (у т. ч. інформаційні) у науковій та науково-педагогічній і еколого-просвітницькій діяльності.

ПР.11. Виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне та часткове формування відповідних компетентностей на ОНП «Екологія» (табл. 1).

Таблиця 1 – Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення здобувачами

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність працювати в міжнародному контексті	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність до формування системного наукового світогляду сучасного природознавства, професійної етики та загальнокультурного світогляду.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).
Здатність доносити до слухачів сучасні знання та наукові результати власних досліджень, у тому числі в рамках науково-педагогічної діяльності в галузі природничих наук.	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (екзамен).

Проходження науково-педагогічної практики дозволяє освоєння різних методів навчання, які використовуються у навчальному процесі.

Основними видами навчальних аудиторних занять є лекції та практичні (лабораторні заняття).

Під час викладання лекційного матеріалу передбачено поєднання лекцій-бесід і лекцій-візуалізацій. Практичні (лабораторні) заняття є елементами освоєння методів досліджень, які використовуються аспірантами безпосередньо при проведенні власних дисертаційних досліджень.

Зміст дисципліни:

Практика здобувачів наукового ступеня доктора філософії проходить у 3 етапи:

Перший етап – ознайомчий. Ознайомлення з базою практики, аналіз науково-методичної бази викладацької діяльності кафедри, кадровим складом, посадовими обов'язками співробітників, планами роботи, основною документацією. Вивчення правил внутрішнього трудового розпорядку і режиму роботи кафедри. Формування уявлень про сутність викладацької

роботу у ЗВО. Ознайомлення із сучасним рівнем педагогічної діяльності у ЗВО. Вивчення робочих програм навчальних дисциплін, що викладаються кафедрою.

Другий етап – основний. Участь у викладацькій діяльності кафедри екології та біотехнології; участь в організаційно-виховній роботі зі здобувачами. Ознайомлення з конкретними темами лекційних, практичних і семінарських занять навчальних дисциплін, закріплених за кафедрою, що викладаються в поточному семестрі. Відвідування занять провідних викладачів кафедри. Підготовка планів-конспектів і проведення трьох лекційних занять. Підготовка планів-конспектів і проведення п'яти практичних або семінарських занять. Опанування передових технологій викладацької діяльності. Формування і розвиток навичок педагогічного спілкування з викладачами та здобувачами. Керівництво навчальною діяльністю студентського колективу; формування вмінь професійно реагувати на зміну обставин, самостійно приймати рішення і бути за них відповідальним. Підготовка плану-конспекту і проведення кураторської години. Застосування різних видів, форм і ефективних методів організаційно-виховної роботи зі здобувачами освітніх рівнів. Вивчення психологічного клімату у студентському колективі, індивідуальних психологічних особливостей окремих здобувачів.

Третій етап – підсумковий. Аналіз ефективності викладацької діяльності. Здобувачі наукового ступеня доктора філософії готують звітну документацію, яку захищають на звітній конференції. Можливе залучення практикантів до різних форм контролю знань здобувачів. Участь в обговоренні відкритих навчальних занять викладачів кафедри. Розробка і подання керівництву кафедри своїх пропозицій щодо підвищення ефективності навчально-виховної роботи.

Під час проходження науково-педагогічної практики передбачається проведення практикантом таких видів науково-педагогічної діяльності.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Положення про екзамени та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва», «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва».

Формування і оцінювання зазначених у табл.1 компетентностей досягається під час:

- виконання завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах курсу (оцінюється під час захисту презентацій, екзамену);
- організації та планування самостійного навчання, виконання завдань (поточний та модульний контроль);

- професійного спілкування та участі в: лекціях, семінарах (поточний контроль, а саме оцінюється повнота і якість відповідей, активність і самостійність);

- ознайомлення з нормативно-правовою базою, що регулює та регламентує інноваційну діяльність (поточний контроль).

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Відбувається у вигляді виконання письмових робіт в кінці вивчення змістових модулів, а також здобувачі готують індивідуальні презентації за тематикою самостійного вивчення дисципліни відповідного блоку змістових модулів та за тематикою ІНДЗ (до 10 хвилин, зі слайдами).

Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: повнота розкриття теми; якість інформації; самостійність та креативність.

Критерії оцінки презентацій надаються окремо.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні знань і умінь на семестровому екзамені викладач дотримується таких правил:

Відмінно / А / 90-100 балів – навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Добре / В / 82-89 балів – відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Добре / С / 75-81 бал – здобувач розуміє матеріал, але помиляється у застосуванні вмінь і знань, необхідних для відповіді.

Задовільно / D / 66-74 бали – здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо.

Задовільно/ E / 60-65 – у засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка. При викладенні матеріалу відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Незадовільно / FX / 35-59 – головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Незадовільно / F/ 1-34 бали – здобувач не відповідає.

Підсумкова оцінка виставляється на основі суми набраних балів за результатами поточного, модульного та семестрового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.